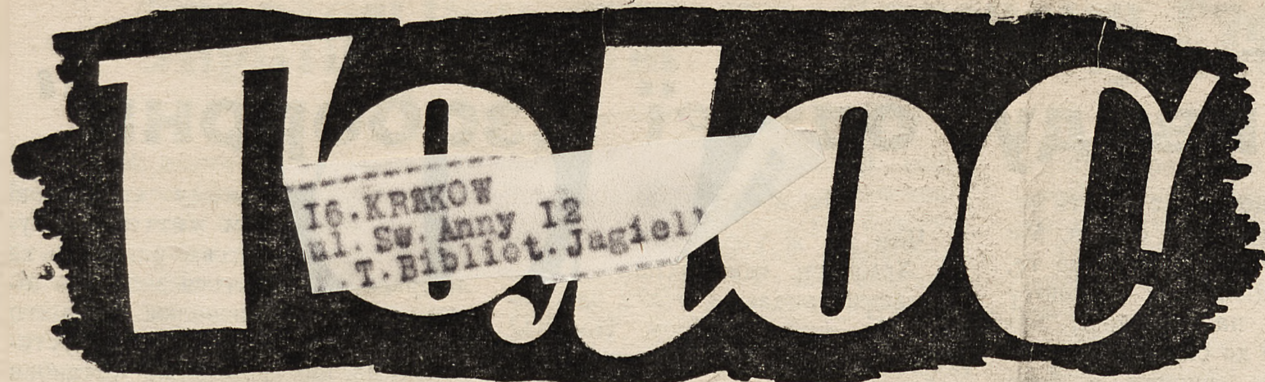

Львів 14 листопада 1937
Рік I. Ч. 44.
Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.
Ціна 15 гр.
Адреса: „ГОЛОС" Львів, Міцкевича ч. 11.

ЗАМІСЦЬ ВІДПОВІДІ

КЛЕВЕТНИКИ

Орган п. Палієва і його „фронту" „Українські Вісти" з дня 21. грудня 1936. р. писав про редактора „Голосу Нації" Б. Кравцева, що він намагався усунути п. Жигмонта Процишина від власництва „Г. Н." способами, які кваліфікуються, як „багно" і, що ті способи „надто скандальні".

Такою клеветою намагалися „Українські Вісти" „знищити" Богдана Кравцева, підірвати в очах громадянства його честь і добре ім'я. З п. Процишином пішов ред. Б. Кравців й інж. Бойдуник на громадський суд, який у своїому присуді з дня 19. червня 1937. р. ствердив ясно й безсумніву, що „власниками часопису були інж. Осип Бойдуник і Богдан Кравців", і що п. Ж. Процишин був тільки формальним видавцем. Хоч присуд суду був оголошений і в „Голосі" і передрукований в інших часописах — орган п. Палієва „Українські Вісти" кинених на ред. Б. Кравцева клевети не відкликав. **І тому уважаємо п. Палієва і його прибічників з Ф.Н.Є. клеветниками** і назвали ми їх так в 35. і 37. числі „Голосу". На цей конкретний закид — стверджуємо — не зареагували вони ні словом.

ФАЛЬШІВНИКИ

Ці ж самі „Українські Вісти" в ч. 11. з 18. січня 1937. **сфальшували** цитат із статті в 3. ч. „Голосу" про з'їзд „Рідної Школи". Це сфальшування виказав наявно в 4. ч. „Голосу" з дня 31. січня 1937. р. інж. Осип Бойдуник у статті „Затрата моралі й етики". І таке сфальшування й інші — далекі нам часописи — реферуючи згадану статтю, назвали просто безприкладним.

І знову ж орган п. Палієва „зареагував" тільки ганебною газетною напастю на автора статті інж. Осипа Бойдуника і ніде словом не відповів на наш конкретний закид. Закид повторили ми в 35. і 37. числі „Голосу". І завжди він залишився без відповіді.

Тому уважаємо п. Палієва і деяких його прибічників фальшівниками.

ДЕНУНЦІЯТОРИ

В 27—28. числі „Голосу" передрукували ми з „Нового Села" листа Андрія Глушка, в якому він м. ін. пише: „Батьківщина" писала, що Ст. Грицая і Чабана з Гільча підпалили націоналісти і молодь, котра виступає проти ФНЄ. Зараз після пожежі Грицай мені заявив, що його підпалили жиди-комуністи. Коли я вичитав у „Батьківщині", що за згаданий підпал обвинувачується націоналістів, домагався я, щоби Грицай це спростував. Тоді він заявив, що допису до „Батьківщини" не давав, а спростовання вишле. Коли в наступних числах не було спростовання, Грицай говорив, що в „Батьківщині" нема місця на спростовання".

На підставі цього листа закинули ми в 27—28. ч. „Голосу" панам з „ФНЄ" денунціяцію і цей обоснований закид повторили ще двічі в 35. і 37. числі „Голосу". І знову ніякого спростування, ніякої заяви, ніде слова відповіді.

І тому уважаємо п. Палієва і деяких співробітників із його органів денунціяторами.

Ми могли б навести і подавали вже в „Голосі" ще кілька прикладів їх клевети й фальшування — але наведеного думаємо досить.

ЛЮДИ БЕЗ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ Й ЧЕСТИ

Наших конкретних закидів не ставили ми ніколи в особисту площину. Видвигали їх, вважаючи, що з усякими проявами клевети, фальшування і денунціяції в громадському життю треба безоглядно боротися, виявляти їх і нап'ятнувати, з якого боку вони не виходили б.

Коли ж орган п. Палієва „Українські Вісти", не вгаваючи у своїх випадах проти „Голосу", виступив із ганебною клеветою, що „Голос" „на петлюрівському хлібі", п. Палїїв одержав до 24. годин відповідь поличником, так як цього вимагає від зневажених розуміння справи чести.

Із своїми закидами виступали ми через вісім місяців. Від останнього ж нашого виступу з тими закидами в 37. числі „Голосу" з дня 26. вересня 1937. р. минуло більше місяця. І за ввесь той час на наші конкретні й обосновані закиди не одержали ми — підчеркуємо щераз — ніде слова відповіді. Що більше ніхто з ФНЄ не позвав нас ні перед суд чести ні громадський суд, ні навіть перед державний суд, як це чинить пан Палїїв у деяких випадках в останньому часі.

І це дає нам право вважати п. Палієва, як „провідника" ФНЄ і деяких його прибічників людьми без відповідальности й чести. Розуміємо, але й підтверджуємо тому усю вагу такого закиду.

БАНДИТИ

Але минув цілий жовтень й ось приходить день 3. листопада 1937. Трьох невідомих „фронтовиків" — людей п. Палієва доконує **увечері скритого нападу на редактора „Голосу" й „Напередодні" Богдана Кравцева.** Один б'є знечев'я кулаком із-заду в голову й тікає. Коли ж редактор Кравців від несподіваного удару падає на землю — його компаніони, **не подаючи своїх прізвищ,** заявляють, що вони „фронтовики" і, що це „за провідника".

І тут починається те, що найкраще виявляє усю забріханість провідника ФНЄ і деяких його людей. „Українські Вісти" три дні мовчать. І щойно в 247. числі з 8. листопада 1937. друкують під заголовком... „Зневаження (?! — ред.) ред. „Голосу" Б. Кравцева" заяву „львівської области ФНЄ", що це двох „фронтовиків" Михайло Шиян й Осип Осадца „стрінули" „Б. Кравцева на вул. Чарнецького і Осип Осадца подавши своє прізвище, двічі зневажив п. Богдана Кравцева ударом в лице. — П. Шиян прізвища не подавав, бо він з п. Б. Кравцевим особисто знайомий". Як „мотиви свого вчинку" подали вони „обласному", що „не могли стерпіти безнастанних зневаг... (?! — ред.) на провідника ФНЄ". І ще подає „львівська область ФНЄ", що „за цей незгідний із засадничим становищем ФНЄ. вчинок, обох згаданих фронтовиків потягнено до (... — ред.) організаційної відповідальности".

Поминаючи брехливість такого „комунікату" від початку до кінця, поминаючи те, що є і свідки, які бачили не двох але трьох напасників, як і те, що від несподіваного удару редактор Б. Кравців упав на землю, що було б неможливим, коли б хочби й один із напасників подавав своє прізвище й хочби тільки намагався вдарити віч-на-віч нападену людину, поминаючи й те, що редактор Кравців з ніяким п. Михайлом Шияном особисто незнайомий, „комунікат" „львівської области ФНЄ" свідчить про те, що в „ФНЄ" об'єднуються не тільки клеветники, фальшівники й денунціятори, але й бандити. І цей комунікат, який вважає виступи „Голосу" проти Ф. Н. Є. „зневагами", підтверджує поставлений нами вгорі закид, що п. Палїїв і деякі його прибічники з Ф. Н. Є. люди без відповідальности й чести. Бо водиться в цілому світі, що коли хтось почуває себе **зневаженим,** реагує до 24. годин, а не до тридцяти кількох днів!

І цей „комунікат", не зважаючи на те, що „згаданих фронтовиків потягнено до організаційної відповідальности", **дає нам підставу вважати пана Палієва — провідником бандитів!**

Реагувати бо на того роду ганебний бандитський напад фронтовиків на редактора Б. Кравцева, та йти на якийнебудь суд з клеветниками, фальшівниками, денунціяторами, бандитами, людьми без відповідальности й чести — не думаємо. Це було б нижчим нашої гідности й чести.

Редакція „Голосу"

П. С. Видавця і редактора часопису „Як на долоні" п. О. Боднаровича, який в 11. числі свого часопису подав, що не знати хто й за що напав ред. Б. Кравцева, а в 12. числі „з інформативного обов'язку" передрукував „комунікат" з 247. числа „Українських Вістей", взиваємо передрукувати теж оцю нашу відповідь. Інакше поставимо його на одну дошку з клеветниками й бандитами з ФНЄ.

Редакція „Голосу"

З листів до Редакції

До
Редакції „Голосу" й „Напередодні"
у Львові.

Ухвалою засідання Українського Мистецького Гуртка „Зарево" в Кракові, з дня 6. XI. ц. р. рішено гостро нап'ятнувати жалюгідний напад на особу редактора „Голосу" Богдана Кравцева, що сталося 3. листопаду ц. р. у Львові.

Поминаючи вже сам бандитський спосіб нападання із заду, констатуємо факт, що напад поповнено на особі відомого і цінного поета. Факт тимбільше характеристичний, що жертвою впав представник творців духових цінностів нації...

Цей факт мусить сколихнути совість усього Громадянства, бо це факт, що поза межами СССР. не трапляється ніде на жадній території цілого світу...

Це факт! І оправдання не бачимо. І толерувати його не сміємо! Напасники, що утікають, заявляють себе членами Ф. Н. Є., кидають на нього всю відповідальність. Відповісти мусять.

Взиваємо всі українські організації мистців, письменників і журналістів — бійців за обличчя українського духа — солідаризуватися з нами, стаючи в обороні Його чести, бо це наш обов'язок і наказ!

Краків, 8. XI. 1937. р.

За Управу Гуртка:
Гумецький Гогдан
секретар
Юрій Тарасович-Кульчицький
голова
печатка

ВИРІЗКИ

„Тоже — націоналісти“

Колись, коли вибухла революція 1917, всі на Україні стали соціялістами. Навіть мирна стократбуржуазійна партія радикалів-демократів в Київі перехристилася на „соціялістів-федералістів“ (на еміґрації маску знову скинула і вернула в „первобитноє состояніє“). Щось подібне робиться тепер — націоналісти ростуть мов гриби по дощі. Чи тішитися з того? Ніколи не можна тішитися, коли до великої ідеї примазуються снобн, що з тією ідеєю не мають нічого спільного. Ніколи не можна тішитися з „акцесу“ Авіронів. Коли фактично Україна відпала від Росії — Грушевські, Шаповали, Панейки і Винниченки стали „самостійниками“. Але в душі — лишилися тим, чим були, тими, які уважали самостійників за „бандитів“ і „маніяків“, за „гірший елемент“ суспільности... Яку велитенську шкоду вирядили ці Авірони, що пішли у вандрівку — ненавернені, тепер ясно всякому. Яку отрую теоретичну вносили вони — видко хочби з писань Винниченка, повних рабського духа, з його теорією — що суверенність — це не є ані незалежність, ані сепаратизм... Те саме відбувається на наших очах з націоналізмом. Проти снобів, в боротьбі з ними, — ця ідея зачинає тріумфувати. Тепер — їй доведеться витримати найстрашнішу боротьбу: з снобами, з баламутами, що плутають поняття „національний“ з „націоналістичний“, з ундівцями, з „молодими тризубівцями“, з російськими чорносотенцями, з гетьманцями, з „творчими націоналістами“, які знову хочуть витворити саламаху в нашій політичній думці, знищити кристалізаційне ядро ясної, маркантної, непримиримої ідеології — яка виступила на боротьбу із світом Пелетієнок, обсмаргати її, затерти яскраві форми, запачкати, налляти в свої старі, протухлі міхи — свіжого вина нової ідеології, щоби зіпсувати його. Одні розводнюють націоналізм гетьманством (Ф. Н. Є.), другі соціялізмом (ес-ери), треті драгоманівством (Е. Онацький) і т. і. І кожний приходить і приносить свої теревені: „ми теж націоналісти, але...“ і здирає якусь одну з характеристичніших прикмет нової ідеї... За одним приходять другі, мішають все до спільної, так їм милої кучі, і до ідейної саламахи, в якій здавна дуситься наша думка і загниває наша воля...

Вони ж були такі горді на свої гасла: демократія, соціялізм, монархізм, і т. и. Най пишуть те собі і далі. Най причеплять до них — про мене — слово „творчий“. Най звуть себе архіпатріотами. Але чого чіпляють націоналістичну ідею, яку все поборювали, і якої ніколи не приймала і тепер не приймає їх душа? Щоб її скомпромітувати, як скомпромітували ідею незалежности?

З тим треба боротися. Пелетієнок, звідки б вони не приходили — нова ідея не потребує. Ні гітлерівці, ні фашисти — коли вибиралися в свою дорогу, не брали з собою банкротів, брали нових людей. Не потрібує тих банкротів і націоналізм. Цій ідеї потрібні люди не з новою наліпкою, а з новою душею. Бо „поки не вмре все кодло, що коїло ледарство“ — не вступить нарід до обіцяної землі...

(Із статті Дм. Донцова: „Авіронове насіння“, Вістник, кн. 11. за листопад).

Так, можна сказати, що „волі“, які здобуто без видної й великої жертви, менш міцні й певні, аніж ті, що смертю освячені. Навман.

З ЖИТТЯ БІЛОРУСІВ

На підставі розпорядження Президента про гряниці держави заборонено Білоруській Партії Націонал-Соціялістів, проявляти діяльність в гряничній смузі у воєвідствах: білостоцькому, виленському, новогродському і поліському — іншими словами на всіх етнографічно білоруських землях.

Б. Партія Націонал-Соціялістів, була найбільш націоналістичною з усіх білоруських партій та угруповань. Провадила вона велику боротьбу з проявами „фронту людового“ в білоруському житті.

З життя і преси

З приводу однієї „заборони“

Ми звикли, що на нас падуть невпинно удари з різних сторін. Ми звикли, що ті удари падуть на те, щоб нас як національну спільноту знищити, щоб нас як нарід, що змагає зусильно до своєї мети, розбити, заламати, спинити в його змаганні, змести з лиця землі як окрему збірноту, зробити підбудову для чужих будівель, перетворити в безформенну масу без свойого власного обличчя, без своїх змагань, без своїх поривів й ідей. Ми звикли до того і нас це не дивує, ані не болить. Бо ми знаємо, ми врешті по гірких досвідах переконалися, що такий є життєвий закон, що таке є життєве право, право боротьби за існування, право в якому перемагає завжди сильніший. І ми, вважаючи це нормальним явищем, із спокоєм приймаємо удари, приймаємо боротьбу та стараємося удари відбити, самим вдарити і життєву боротьбу за „бути чи не бути“ виграти. Ми звикли до того й нас це не дивує.

Коли ж одначе ті удари знову, як за часів Руїни, як за часів будування своєї держави в 1720-их роках починають падати на нас, на нашу націю, із сторони членів таки нашої національної збірноти, то нас це дивує, нас це болить, нас це обурює. Ми саме в ім'я тих ідеалів, що за них провадимо боротьбу, мусимо проти всякої руїнницької роботи, свідомої, чи несвідомої, це байдуже, протестувати.

Єпископська „заборона“

Таким ударом скермованим в нашу національну спільноту вважаємо останній розпорядок, члена цієї спільноти, громадянина Її Преосв. еп. Хомишина, про діяльність священика в світських товариствах і установах. Цим розпорядком станиславівський єпископ, що є сьогодні українським єпископом, забороняє українським священикам, членам цієж самої національної збірноти належати до світських українських установ та товариств якоганебудь роду. Внаслідок цієї заборони, частина української нації, яка має за собою світлі сторінки й величезні заслуги, буде відсунена від обов'язуючої кожного українця праці для добра української нації, внаслідок того зменшиться гурт провідників цілого національного життя по наших селах і місточках станиславівської епархії, повстане прогалина, якої не буде ким заповнити, повстане шкода для цілого нашого життя, для цілої нашої справи.

І виникає питання: чи так робить українець патріот, чи так робить той, що бажає добра й розвитку своїй нації? Чи так повинен чинити український єпископ? Чи того вчить Христова наука й католицька Церква? Нам здається, що католицька Церква, що Христова наука вчить дечого іншого, вчить чинити так, як чинив і поводився кардинал Мерсіє і єпископ Бандурскі. А кардинал Мерсіє, що був одним з найревніших визнавців і оборонців Христової Церкви сказав, що „Христова религія уважає патріотизм законом; немає досконалого християнина, що не був би досконалим патріотом“.

Які ж спонуки?

Чим же ж кермувався Преосв. еп. Хомишин, якими спонуками й мотивами видаючи отаку заборону? Чи може добром Церкви? **Добро Церкви є тісно зв'язане з добром нації. Як же ж тоді розпорядок, що бє в добро нації може вийти на добро Церкви?**

Чи може бажанням піднести повагу й авторитет священика? Кардинал Мерсіє підчас світової війни, кермуючися бажанням піднести повагу й авторитет священиків, так навчає їх: **Стійте з нацією і при нації, щоб не сталося в майбутнім. Залишіться разом з паствою, кріпіть її духа, розвивайте героїзм її душі, підносіть її відвагу, не заломіться при тяжким іспиті, щоб не насміялися над нами вороги наші! Нація охоплена героїзмом! Приєднаймося ж і ми по нашій змозі до цього пориву!** Так навчав, таке наказував бельгійському духовенству його ж пастир кардинал Мерсіє. „І тому його ім'я довго горітиме в історії людства“ (Варнак — „Кардинал Мерсіє“). Які ж далекі від цих — навіяних гарячим патріотизмом — слів кардинала Мерсіє — слова станиславівського епископа, що „кожний священик повинен бути здисциплінованим членом Церкви, а не здисциплінованим прислужником світських панів патріотів (?!)“. Чи такі слова чи вчинки „здвигнуть авторитет церкви і піднесуть гідність і вплив священичого стану?“ Здається нам, що ніколи. А радше, відриваючи такими словами, такою забороною священичий стан від національного життя Преосв. еп. Хомишин зменшує в дійсності той авторитет, який зуміло собі виробити наше священство своєю відданою та повною самопосвяти працею для добра української нації, відбирає йому впливи на життя української нації, відчужує його й робить далеким і байдужим для поривів і змагань нації, для її радощів і смутків, побід і невдач.

Невже нехіть і призирство?

Чим же ж в такому випадку кермувався Преосв. еп. Хомишин, видаючи свою заборону? **Кермувався хіба нічим іншим тільки якоюсь дивною нехіттю та призирством до українського життя, до українських товариств, установ, організацій, до українських патріотів, до українців взагалі, тією нехіттю та призирством, що вже не раз визирали із деяких його давніших розпорядків та заряджень.** Бо як же ж інакше можна назвати такі слова: „Світські патріоти ліберали та радикали опанували цілу ситуацію, уважаються за самовладних панів, не дозволяють церкві основувати свої товариства й організації. Се великий скандал, що в нашім народі, котрий називається католицьким, церква остала поневоленою(?!) і не вільно її розвинути свойого впливу. Се скандал, що загал духовенства стоїть під диктатом світських демагогів та всяких з запаленим мозком провідників. Священики не тільки не виграли війни „не уступаючи з пляцу бою“, але ще скріпили позиції ворожих (?! — М. С.) установ і туди нарід запровадили“. Здається станиславівському єпископові відомо, що нашим життям кермують не тільки світські радикали та ліберали, він здається знає, що ніхто церкви не поневолює, що ніхто не веде народу до „ворожих“ установ. Хіба, що ті „ворожі“ установи це „Рідна Школа“, „Просвіта“ і тд.

Невже кермується добром Церкви той, хто старається відірвати її й релігію від нації, зробити її чинником далеким і чужим, чимось, що з нацією, з її добром нічого спільного не має, що національні справи вважає за маловажні, ними нехтує, а то й погорджує як меншевартими, як підрядними?! „Нинішня заборона має на цілі вже раз запобігти тому хаосові, який у нас загніздився, тому помішанню зла і добра, де на рівні мішаються сакра кум профаніс“ — пише Преосв. еп. Хомишин. І коли слухати такого, то зневіритися можна з-приводу такого розуміння завдань церкви й релігії в післанництва християнської релігії і католицької церкви зокрема. **Але „в такі моменти — пише Варнак в цит. вже книжці про кардинала Мерсіє — потіхою можуть служити проповіді кард. Мерсіє. Вони показують правдивий дух воюючої церкви, яка вміє єднати велику релігійну ревність з такою ж ревністю в службі для свого рідного краю“.**

Покликання священика

Як же ж після такої заборони буде виглядати гідність та вплив священичого стану?! Священик — як виходить із слів Преосв. еп. Хомишина — має „кермувати й ублагороднювати всяку діяльність світських людей на різних ділянках життевих“. Він „вже тим самим, що він священик, повинен мати вступ, в кожнім разі вплив на хід і розвій світських товариств“. Священика „уважають за рівного“, „члени дотичного товариства віруючі... повинні самі просити, щоб їм радив і помагав“ і т. д. Як же це все має він чинити?

А тимчасом священик окрім того, що він є священиком, є ще звичайним членом своєї нації, звичайним громадянином, що в громадських справах може так само добре помилятися, може так само добре робити блуди й прогріхи, як кожний другий громадянин. Чи вже саме те, що він є священиком дає йому право непомильности, право кермувати діяльністю світських людей, право проводити та диктувати всім у всіх справах, право бути чимось вищим, чимось совершеннішим? Ні! До цього, як кожному іншому громадянинові треба йому здобути собі безупинною працею і заслугами великий авторитет і повагу серед свойого громадянства. Тоді, як кожний інший заслужений громадянин матиме право і священик впливати, радити і наказувати. Позатим те, що він тільки священик, який ще до того стоїть оподалік всякого національного життя і до нього ставиться байдуже, а то й вороже, це його кермувати всіми справами нації ніколи не уповажняло і не уповажнює.

Так ми ставимося до останньої „заборони“ Преосв. еп. Хомишина. **Вважаємо її ударом в нашу національну спільноту, дуже шкідли-**

Український стяг на Далекому Сході

(Кореспонденція з Харбіну)

Дня 14. жовтня ц. р. Українська Далекосхідня Січ посвятила свій стяг. Цей день став великою маніфестацією українства, бо посвячення стягу УДСічі відбулося дуже урочисто і при великій кількості присутніх. Перебіг посвячення був такий: Вже рано в 7. год. в день св. Покрови січовики і січовички зібралися в українській святопокровській церкві, щоб вислухати українську Службу Божу. Нажаль Богослуження на українській мові не відбулося, бо ще московські впливи в церкві тривають.

Вечером в 8. год. в залі Українського Національного Дому о. Микола Труфанів та о. І. Ільчук почали український молебен. Січовики і січовички вистроєні в ряд. Публика з великим напруженням і зацікавленням очікує. Це перший раз українці на Далекому Сході посвячують свій стяг. Ще одна хвилина і січовички вмашеровують на залю із стягом навиненим на державку і закритим.

Під командою січовички Мілько січовички з прапором стають перед іконою. Січовичка В. Мілько голосить: Пане полковнику, ми, січовички вишили стяг і приносимо на посвячення і передачу його нашим січовикам. Прошу приняти. Полк. Ю. Рой (голова УНКолонії) виходить з групи ветеранів Української Армії, приймає прапор і передає його хресним батькам п. В. Кушнаренкові й пані Самарській. Вони розвивають прапор: На малиновому полі вишитий образ Матері Божої з написом: „Щасти Мати Божа визволити Україну“. Друга сторона стягу: блакитне тло із золотим тризубом а під ним: „Українським Далекосхідним січовикам — січовички“ 14. X. 1937. р.

Прапор освячений. Отець Микола говорить прегарну промову, в якій підчеркує вагу цього моменту та звертається до січовиків і присутніх, щоби твердо стояли коло свойого стягу та гордо й славно донесли його на Зелену Україну і далі в столицю Київ.

Полк. Ю. Рой передає посвячений стяг хорунжому, що за наказом церемоніял-майстра М. Кобзія вже виступив три кроки вперед, з почесною сторожею. (Хорунжий М. Заїка, поч. сторожа: С. Кіченко і Ол. Заїка). Короткими словами полк. Ю. Рой передає стяг. Пан Іван Паславський від імени ветеранів Української Армії: полк. Ю. Роя, др. Івана Шлендика, інж. М. Самарського, інж. А. Вітковського, др. Мозалевського, др. Д. Барченка, Ю. Маріяша, Сліщенка й ін. відчитує грамоту, якою ці ветерани української Армії передають молодим січовикам Стяг.

Хор співає „Боже Великий“.

Після цього п. Паславський говорить прегарну промову до січовиків (-ок), в якій підчеркнув безперервність українських визвольних змагань та вказав на нові завдання українців на Далекому Сході на Зеленій Україні.

Від січовичок сказала слово п-на Валя коротко.

„Націоналісти — Січовики“ — говорила вона, — „Ми, січовички, членки Української Далекосхідньої Січі, вишили Вам цей Стяг як символ наших спільних змагань і боротьби за Україну й за освободження нашої другої батьківщини — Далекосхідньої Зеленої України. Ми, українські Далекосхідні січовички, хочемо бачити в Вас Борців-Героїв за Ідеали Української Нації, хочемо, щоб Ви були нашою гордістю. Сьогоднішньою урочистістю передають нам ветерани української Армії світлі традиції Української Зброї і заповіти наших батьків, які ми маємо довести до сповнення.

А наш заповіт Вам — З Богом в серцях, — з мечем в руках — до перемоги.

Держіть міцно й гордо цей стяг на славу України“.

Після цього січовики й січовички, клякнувши на коліно склали урочисту обітницю працювати й боротьбу за Україну та за освободження їхньої другої батьківщини Далекосхідньої Зеленої України і кріпко й гордо оберігати завжди честь і славу свойого Січового Стягу. Національним гимном закінчується урочистість. Січ віддає честь Стягові.

Присутні на посвяченні січового стягу глибоко були зворушені як самою подією і урочистістю так і промовами.

Р. Ф.

До Ред. Б. Кравцева

Високоповажаний Пане Редакторе!

Зприводу бандитського нападу палїйвських посіпак на Вашу, цінну і дорогу нам і цілому молодому поколінню, особу, Виділ Української Студентської Громади в Кракові й усі її члени, зібрані на Ширших Студентських Сходинах, дня 7. XI. ц. р. пересилають Вам вислови найщирішого й найсердечнішого запевнення в правильності шляху, що по ньому ступаєте, й вказуєте нам.

Щирий студентський привіт!

Лапичак Тома — гол.   Федак Володимир — за секр.

печатка

Анкета львівського студентства

Українське Студенство високих шкіл у Львові, зібране на анкеті в дні 8. листопада 1937 в справі зарядженого ректором львівського університету плебісциту щодо місць у викладових залях, по вислуханні докладу і переведенні дискусії, **стверджує:**

1. Що події в останніх роках на **високих школах** є розгривкою чужих українській суспільності сил в ім'я інтересів тих же сил, і як такі є і своїми тенденціями і конкретними виявами **цілковито чужі українській студіюючій молоді.**

2. Що:

а) останнє зарядження Ректорату Львівського Університету тісно в'яжеться із згаданими вгорі розгривками,

б) те зарядження під загрозою карних санкцій силою факту намагається втягнути українську студіюючу молодь в ті чужі для неї розгривки,

в) заставляє до приняття згори визначеного становища, спихаючи її до ролі знаряддя і з тієї причини є для неї обидливе.

3. З уваги на вище наведене Українське Студенство постановляє:

а) **здержатися від участи** в зарядженому ректором львівського університету голосуванні,

б) візвати все Українське Студентство заняти в тому конкретному і в подібних других випадках завжди солідарно таку поставу, що відповідала б гідности українського студента.

4. Студентство взиває всю українську суспільність піддержати змагання своєї студіюючої молоді.

Український шкільний плебісцит

Ще в цьому році Т-во „Рідна Школа“ на основі постанови свойого статута § 5. переводить шкільний плебісцит, тобто всенародній вияв волі батьків дітей у шкільному році за українською мовою з українським учителем у кожному місті, містечку, селі, де є 25 процент українського населення. Плебісцит відбуватисьме на терені воєвідства львівського, станиславівського, тернопільського, волинського й поліського.

Щоб плебісцит відбувся правильно й законно, Головна Управа Р. Ш. у Львові даватиме інформації, правні поради, а коли буде треба вставлятися у дотичної влади.

Повітові Союзи Кружків „Р. Ш.“ чи Повіт. Кружки Р. Ш. створять найдальше до половини листопада 1937. р. **Плебісцитові Комісії.** Там де нема рідношкільних організацій треба створити окремий Плебісцитовий Комітет.

Процес у Вильні

У Вильні відбувся в днях 5. і 6. XI. процес проти Константина Сташиса, б. голови Литовського Національного Комітету у Вильні. Акт обвинувачення закидував йому девізові проступки: а саме, що в часі від 27. IV. 1936 — 23. XI. 1936. без дозволу девізової комісії приняв від державної каси Литовської Республіки та „Союзу Визволення Вильна“ у Ковні, суму 500.000 зл. в грошах загряничних і краєвих. Сташиса засуджено на 1 рік в'язниці і 10 тис. гривни, а в разі неможливости її стягнення — ще на 6 міс. в'язниці.

Матеріялізмом не оновимо суспільного життя. До цього треба сили волі, поривів віри, вичуття і прочуття того, що було і що буде.

Навман

вим не тільки для української нації як цілости, але і для української церкви і українського священства, як стану. Що так, а не інакше воно є, про це засвідчать наслідки тієї заборони.

Мирослав Стиранка.

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

НАЦІОНАЛІСТИ В ОПЕРІ

Орган „українського“ уряду в Києві — „Вісті“ з 23. жовтня — містять статтю якогось Л. Вінера, мабуть одного з кандидатів на директора київської опери, в якій він розправляється з „НАЦІОНАЛІСТИЧНИМИ ШКІДНИКАМИ“ що пробралися в керівництво оперою. Цей московський донощик пише м. ін.:

„Ставленник і активний спільник запеклих ворогів народу, фашистів — любченків і хвиль — ворог народу ЯНОВСЬКИЙ довгий час знущався з колективу театру, переслідував тих, хто насмілювався викривати його ворожі дії. Він оточувався БУРЖАЗНИМИ НАЦІОНАЛІСТАМИ, які іноді, прикриваючись партійними квитками, допомогали йому шкодити.

В театрі була утворена якась ЯВНЕ ПІДОЗРІЛА ОРҐАНІЗАЦІЯ „СЕНТ“ („схвильовані ентузіясти“).

Між ворогами народу викрито ГОНЧАРОВА, що був зразу секретарем партійної організації, а в-останнє тимчасово виконуючим обов'язки директора опери, далі МІЛІЧ, що як директорка театру музичної комедії „захищала ворога нароку КОПИЛЕВИЧА“, в-останнє була вона головою обласного комітету спілки працівників мистецтва й інших. А далі пише Вінер:

„Артист КОЗАРЕНКО, виходець з духівництва, відкрито веде КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНІ РОЗМОВИ, співчуває ФАШИСТСЬКИМ виродкам. Артистки ЗАХАРОВА та МІЛОВА, знущаючись з артистки Волкової, вдаються до АНТИСЕМІТСЬКИХ ВИХВАТОК“.

Накидається теж цей донощик на „заслуженого артиста республіки“ М. І. ДОНЦЯ, що „у свій час виступав на захист ворога народу“ а в-останнє на зборах колективу театру зовсім явно заявив: „нам в театрі чужих непотрібно!“ Що під словом „чужі“ розуміє Вінер виходить з дальшого його писання, де він каже:

„В театрі НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ підспівують на всі лади СМИКАЛІНУ, виступають по закутках ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ АРТИСТІВ, зокрема проти диригента і балетмайстра...“ (усі підч. наші — ред.).

Накидуючись і на інших співаків, як Завадського і вище вже згадуваного Смикаліна та наводячи декілька імен з управи театру, Вінер кінчить свою статтю закликом, що „треба негайно очистити орденоносну ОПЕРУ ВІД НАЦІОНАЛІСТИНОГО мотлоху“ та забезпечити її „перевіреним большевицьким керівництвом“.

Мабуть, що за такого „перевіреного большевицького керівника“ має Вінер перш за все себе тим більше, що теперішній директор опери ЯНОВСЬКИЙ і тимчасово виконуючий обов'язки директора ГОНЧАРОВ „викриті як вороги народу“.

Теж директора харківської опери Голцмана посуджують в шкідництві і у „звязках з ворогами народу“

Чужинці про Україну

Дня 10. жовтня ц. р. промовляв до української публики в Нюарку (Ню Джерзі) в Америці посол британського парляменту Рис Дейвис на тему: „Українська справа в світовій політиці“. Бесідник виявив велике знання української справи й гарячу симпатію для України.

Редактор „Журналь де Женев“ П. Е. Бруке, відомий сподвижник прав поневолених Москвою націй з Україною на чолі, виголосив у низці німецьких міст, м. ін. і в Берліні реферат на тему „Союз Народів і поневолені нації“, де в дуже влучний і прихильний спосіб насвітлив визвольні змагання України. П. Е. Бруке відомий з низки сміливих, прихильних Україні й другим поневоленим націям СССР статтей в свому швайцарському щоденнику. Паризьке „Українське Слово“ помістило м. ін. інтерво свого берлінського кореспондента з П. Е. Бруке з нагоди його викладів у Німеччині.

КОРОТКО:

БЕЛЬГІЯ

— В Брюсселі відбувається конференція 9-ох держав, скликана за почином Союзу Народів у справі подій на Далекому Сході. В конференції беруть участь: ПАС Штати (Норман Дейвис), Англія (Іден), Франція (Дельбо), Італія (Альдобрандь), Португалія (де Кастро), Голяндія (де Греф), СССР (Літвінов), Китай (Велінгтон Коо). Предсідником конф. є бельгійський премієр Спаак. Німеччина і Ніппон відмовились узяти участь у цій конференції.

БРАЗИЛІЯ

— На терені цілої держави закрито всі таємні товариства, передусім же всі масонські льожі, що були вповні опановані комуністами. Із шкільних бібліотек усунено всі шкідливі, масонсько-комуністичні, книжки. В школах виголошують протикомуністичні реферати.

ЕСПАНІЯ

— „Ню Йорк Таймс" подає, що син італійського „дуче" — Бруно Мусоліні, який вславився як геройський летун підчас завоювання Абисинії, — перебуває тепер на остр. Майорці. Він відкомендерований до летун. ескадри, яка доконує налетів на Мінорку та червоні еспанські побережжя. Нещодавно цілий світ оббігла сензаційна вістка, яка була навіть предметом інтерпеляції в англійському парляменті, що Бруно Мусоліні затопив бомбою із літака англійський корабель „Жан Вімс" біля еспан. берегів. Англійський мін. Іден заявив, що згаданий корабель затопив таки літак, яким командував Бр. Мусоліні.

ІНДІЇ

— В числі кандидатів на мирову нагороду Нобеля називають і Магатму Ґанді.

ІТАЛІЯ

— Італійське правительство від багатьох літ веде зусильну акцію для збільшення народин ув Італії. Цю акцію очолює славнозвісний клич Мусоліні: „Фачіяте бамбіні!" (Робіть дітей!). — Востаннє уряд визначив премію у висоті 500 лір усім особам, які вступили у подружі зв'язки в день 15-ліття фашизму — 28. жовтня 1937. р. В цей день звінчалось ув Італії 46 тисяч і 155 пар.

НІМЕЧЧИНА

— В Берліні стяли мин. тижня голову трьом особам: двом засудженим за комуністичну діяльність та зв'язки із Комінтерном, — й одному за шпигунство.

— Німеччина все голосніше та рішучіше домагається звороту загарбаних їй по світовій війні колоній, а рівночасно вже підготовляє відповідні кадри колоніяльних фахівців. Незабаром буде отворена окрема школа для вивчення колоніяльного питання в Шіндеґґу, недалеко Мюнхену.

— В Берліні відбувається під цю пору Міжнародня ловецька вистава.

ПОЛЬЩА

— Поліція впала на слід замаховців, які в дні 26. Х. ц. р. кинули петарди на вуличний похід молоді із ППС у Варшаві, та на слід напасників на льокаль жидівського „Бунду". При першому замаху було ранених 20, при другому (тяжко) 3 осіб. Узв'язку з тим арештовано тепер 11-ох здогадних напасників, що рекрутуються із радикального відламу ендецького табору — „ОНР" (Обуз Народово-Радикальни), а точніше теперішньої „Фалянги".

СССР

— „Ізвестія" (із 30. жовтня ц. р.) друкують матеріяли слідства в справі саботажів на електричних станціях Ленінграду й л. области. Перший великий саботаж був 19. вересня ц. р. і тоді цілий Ленінград та область була позбавлена електр. світла. Незабаром знову ж, 15. жовтня ц. р., такий самий саботаж повторився. Цим разом арештували, як виновника, палача електростанції № 5 — Шантаренка. ҐПУ, очевидно, твердить, що ці й подібні саботажі відбуваються по наказу однієї чужої розвідки.

— В Москві арештували колишнього совет. посла в ЧСР — Окелєандра Аросєва. Перед роком Кремль відкликав його із Праги до Москви на становище керманича виділу Культури й Пропаґанди в Народи. Комісаріяті загряничних справ. Тепер обвинувачують Аросєва у шпіонажі в користь однієї чужоземної держави. Рівночасно арештували й жінку Аросєва, також з роду, славну красуню, що теж займала високе становище в большевицькій дипломатичній службі.

Ліквідації, самогубства й вибори

НЕВЖЕ Ж ЛІКВІДАЦІЯ М. І. БОНДАРЕНКА?

Від місяця не можна зустріти на сторінках большевицької преси прізвища недавно іменованого, після самогубства Любченка, нового голови ради народніх комісарів УССР — Михайла Ілліча Бондаренка. Всі засідання раднаркому „У.С. С.Р." відбуваються під головуванням 2. заступника голови РНК Кирила Васильовича Сухомлина, голови державної планової комісії. Всі постанови РНК УССР і ЦК КПбУ появляються за підписами Косіора і Сухомлина. Вже під постановою з 8. жовтня ц. р. „про ліквідацію наслідків шкідництва в справі колгоспного устрою по Вінницькій і Кам'янець-Подільській областях" не було підпису Бондаренка. Теж постанову про „збирання, обмолот і заготівлю насіння конюшини", з 26. Х., в якій гостро осуджується провали в зборах конюшини та проклямується віддачу під суд ряду „шкідників" підписав від раднаркому УС СР — К. Сухомлин.

Здогад про евентуальне арештування М. І. Бондаренка скріплює факт, що між кандидатами до верховної ради „СССР" досі не поставлено його особи, хоч з членів „українського" уряду проголошено вже кандидатури: голови Центрального Виконавчого Комітету — Григора Івановича Петровського, заст. голови ради народніх комісарів К. В. Сухомлина, наркома освіти Володимира Петровича Затонського і новоіменованого шефа ҐПУ в Україні, наркома внутрішніх справ — Ізраїля Мойсейовича Леплевського та инших партійних вожак в УССР.

БАЛИЦЬКИЙ СКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ.

Світова преса принесла вістку, що відомий кат українського народу, недавній шеф ҐПУ в Україні — В. Я. Балицький покінчив у слідчій тюрмі самогубством. Балицького, як відомо в половині травня перенесли з України на Далекий Схід. Його арештувано у зв'язку з ліквідацією П. Любченка і його прихильників. — Так скінчив остаточно один з прославлюваних большевицькою пресою „вождів" українського народу — кривавий пацифікатор українських повстань з рр. 1932/33 і один із спричинників діявольського виголоджування України в 1933. році.

ШУМИХА, БЛЕФ, ПАРАДНІСТЬ.

Вся большевицька преса на СУЗ переповнена матеріялами про ставлення кандидатів до верховної ради, що має сповняти функції советського парляменту. Розуміється, що майже в кожній окрузі ставлять кандидатом „найгеніяльнішого" Сталіна, а побіч нього його посіпак: Кагановича, Ворошилова, Молотова, Єжова, Жданова й ін. З членів КПбУ поставлені досі: Косіор, Петровський, Затонський (до ради національностей в київській виборчій окрузі), Чубар, Натан Марголін — секретар дніпропетровського обкому, Іларіон Співак — новоіменований секретар вінницького обкому, І. Ф. Федько — командувач київської військової округи, С. М. Тимошенко — командувач харківської військової округи, Олексій Михайлов — новоіменований секретар чернігівського обкому, К. Сухомлин, Дмитро Євтушенко — секретар київського обкому, І. М. Леплевський, письменник Олександер Корнійчук й інші. Цікаво, що в тульчинський виборчій окрузі поставили в кандидати Макса Максимовича Літвінова.

Загалом поставлено досі Сталіна в українських виборчих округах 11 (одинадцять) разів кандидатом до верховної ради. Це тільки мала частинка проголошених досі кандидатур. Другим, що тішиться великою „популярністю" — це секретар ЦК КПбУ — С. В. Косіор, а далі йдуть Молотов, Кагановіч, Петровський, Єжов. Затонського й Леплевського поставлено досі в двох округах: раз кандидатом до верховної ради, а раз до ради національностей.

Цікаво приглянутися цим новим блеферським, большевицьким методам „демократичного" ставлення кандидатів. Зганяють звичайно всіх робітників якоїсь варібні, чи селян в колгоспі на мітінґ і, обов'язково якийсь безпартійник ставить кандидата, виголошує при цьому виборчу промову, захвалюючи свойого ставленика. Потому приходить до слова представник партійного комітету й заявляє, що партія не має нічого проти ставлення в кандидати, хоч би такого Сталіна. Тоді голоситься до слова обов'язково якийсь старший робітник і розказує, як то тяжко жилося за царських часів, а якийсь комсомолець похвалиться, що „розторощить до кінця гадючі гнізда **націоналістів**". — Така процедура відбувається буква в букву на кожному „передвиборчому" мітінґу, і преса аж до занудження читача переповнена звітами з таких „історичних" зборів. — Коли присутні ухвалили кандидатуру, (це відбувається обов'язково одноголосно!) складається відповідну резолюцію і письмо до делегата, щоб „вчинив ласку зібраним і прочим трудящим округи" та приняв кандидатуру й листовно переслав свою згоду.

І хоч, як старається большевицька преса представити „ентузіязм" мітінгуючих, то ніяким чином не вдається її закрити дійсного обличчя підготови до виборів, яку хочуть використати протибольшевицькі і протимосковські елементи для мобілізації українських мас.

У своїй передовиці з 29. жовтня б'ють „Вісті" знову на сполох перед **„ворогами народу"**, що „до дільничних виборчих комісій потрапляють ворожі люди".

„Вісті" наводять цілий реєстр таких випадків: Харківщина: у Максимівській, Прорубській і Нагірківській сільраді Білопільського району „провели ворожі елементи людей, які судилися недавно за провини політичного характеру", — це саме сталося і на Вінниччині в Миронолі. Та найгірше представляється положення в новозорганізованій Житомирській області. Тут в Барашівському районі на кожному кроці саботують комуністичну агітацію та підготову до „виборів" партійними інструкторами. „Подібний стан — пишуть далі ці самі „Вісті" — істнує у Петрівському районі на Харківщині... Про незадовільну масово-політичну роботу повідомляють з м. Проскурова, Кам'янець-Подільської області. Вкрай незадовільна підготова до виборів у Наркоматі місцевої промисловості УССР".

Цей короткий реєстр насвітлює з зовсім іншої сторони „ентузіязм мас" зприводу „ставлення Сталіна першим кандидатом по Союзі".

Шумиха, блеф, парадність! — це найкраще очеркнення теперішнього стану в цілому СССР.

З. КРАВЦІВ

Своя

(Продовження)

Але Миро' таки піде. — Може підеш з ним ти, Ле'? — аж чудується звичайному тонові свойого голосу Мару'. Адже є там може дійти до бійки й до смерти. — Ні, ні, ні, він не вийде сьогодні сторожити!... Комуністи заповіли напад... Я боюся за нього!... Я не хочу! Він не піде!..

Піде! — перебиває уже в плачі голосіння Гану' Ле'. — Не сам, але піде. Ми не боягузи, на варти ходити не перестанемо. Адже вони без нашого вартування ціле місто спалити можуть.

Який хороший Ле' із тими рішучими, зелено-сірими очима! Не даремне його провідником вибрали. Ні, Мару' не скиглитиме як Ганнуся, хоч різно може скінчитися сьогоднішнє вартування. Мару' знає, що не личить у війні бути м'яким навіть жінкам, що не вільно спиняти їм хлопців у їх обов'язках, у їхньому ділі. Навпаки заохочувати треба, самим помагати. Ні, задише не виявила б Мару' як ось Ганнуся своїх щоденних побоювань за життя милого хлопця. Наймилішого із усіх на світі Ле'...

Але пора у читальню, на пробу.

На залі в читальні гурт незнайомих хлопців. Може шпиги тих? Ле' відразу до них і вони відразу сповіщаються. — Ми — кажуть — думали, що це сьогодні ваша вистава. То й прийшли з недалекого містечка. Дозвольте на пробі побути.

— Провідник їхній своя людина — прошіптує Олесеві Богдан і гостям дозволяють зостати в читальні. Тільки не довго, бо коли стемниться небезпечно вертатися.

Гості цікавляться пробою і цікавляться артистами. — Он та невеличка добре грає. Наче б не з вашого міста вона? Не вбачав досі такої.

— Вона нетутешня. На заробітки приїхала. Але вона своя дівчина, Мару'.

Мару' кінчає ролю й пристає до гурту.

— Чи можна? — звучний, уkладний голос за нею. Ставний, чорнявий парень сідає поруч Мару' і говорить їй багато похвал. За гру на сцені й відтак якось незвязно: — узагалі дівчина ви незвичайна. Нам така б. Переходіть у наше містечко жити. Працю вам знайдемо.

— Так таки й знайдете мені працю? — перепитує по свойому голосно трохи кепкуючи й немига-

У крутіжі світових подій

ІТАЛІЙСЬКО - НІМЕЦЬКО - НІППОНСЬКИЙ ДОГОВІР ПРОТИ КОМІНТЕРНУ

Як відомо, вже рік тому (25. XI. 1936. р.) підписано поміж Німеччиною і Ніппоном договір, звернений проти комуністично-большевицької роботи московського Комінтерну.

Недавно фон Ріббентроп, німецький амбасадор у Лондоні, перевів наради із Мусолінієм, щоби й Італія приступила до вищезгаданого німецько-ніппонського договору проти большевизму.

Мин. тижня фон Ріббентроп відлетів літаком до Риму і дня 6. листопада ц. р., в характері надзвичайного уповноваженого представника Німеччини, підписав із Мусолінієм пакт, силою якого Італія приєдналася до ніппонсько-німецької акції проти Комінтерну (а тимсамим і проти СССР та всіх його прихильників і масоно-жидівсько-совєтофільських попихачів).

Таким чином політична вісь Рим — Берлін поширилась тепер на ще одну проти-московську потугу — Ніппон. Утворився першорядного політичного значення—у світовому маштабі, — протибольшевицький і проти-московський націоналістичний трикутник великодержав, — трикутник: Рим — Берлін — Токіо.

Вісь Рим — Берлін, вже в дуже короткому часі зуміла завдати незвичайно болючі удари московсько-большевицькому „велетневі на глиняних ногах“ — СССР. Тепер же — і це безсумнівне! — однозгідна постава німецько - італійсько - ніппонського трикутника зможе успішно протиставитись кожній московсько-комінтернівській затії у світі, спаралізувати кожну акцію большевизму — масонства та завдати розторощуючі удари захланно-загарбницькій червоній евразійській потворі.

При цьому треба одначе знати це одне і найважніше: остаточний упадок та загибіль московського СССР прийде щойно із його ж нутра, внаслідок революції поневолених Москвою народів. **У першу ж чергу внаслідок удару, який спаде на СССР від націоналістичної України.**

ОФІЦІЙНІ КОМЕНТАРІ ДО ПРОТИ-КОМІНТЕРНІВСЬКОГО ПАКТУ

Після підписання договору проти Комінтерну — мін. Чіяно склав таку заяву:

„Підписанням договору трьох, з'єдинились три великодержаві — Італія, Німеччина і Ніппон проти потаємно-підступних затій большевизму. З ними зсолідаризуються усі здорові й будуючі сили всіх цивілізованих країн. Пакт трьох не має ніяких потаємних цілей. Він не звертається проти ніякої країни. Він є отворений для всіх держав, що схочуть приєднатися до нашої спільної акції і він є реальним знаряддям на службі миру й цивілізації, що то їх забезпечити й охоронити перед кожною загрозою хоче фашизм“.

Німецький уповноважений — фон Ріббентроп заявив:

„Заключений сьогодні договір є подією історичного значення, бо в цей спосіб вибудувано греблю, міцну й успішну, перед кожною загрозою для світу із боку III. Інтернаціоналу. Розкладання національних держав большевицькою пропагандою із-нутра, як підготова до збройного вмішання із-зовні, є і сьогодні як і раніше, — ціллю Комінтерну. Цей договір, що не є зверненний проти жадної держави, але є отворений для всіх країн, є обороною для національного розвитку кожного окремого народу та обороною для миру у світі“.

Ніппонський посол дав таке пояснення:

„Італія, Німеччина і Ніппон виявили підписанням цього пакту їх постанову, боронитися перед інтернаціональним комунізмом, який загрожує мирові й ладові у світі. **Тому, що ці 3 народи, під оглядом їх традицій, є дуже старі, натомісць дуже молоді під оглядом їх аспірацій і тугости їх національного життя, не можу ні на хвилину сумніватися, що договір видасть добрі овочі**“.

АНГЛІЯ І ПАКТ ТРЬОХ

Пакт трьох проти Комінтерну викликав велике враження у світі. Дуже занепокоєна ним Англія.

В британських політичних кругах панує переконання, що дійсною ціллю ніппонсько - німецько - італійського пакту є порозуміння цих трьох потуг у справі розподілу поміж себе впливів у Китаю. Англія вже сьогодні рахується із тим, що у вислідї воєнної програної Китай опиниться під ніппонською контролею.

Тому Англія уважає, що згаданий договір трьох є звернений безпосередно проти британських інтересів на Далекому Сході. Узв'язку з тим дуже можливе, що фон Ріббентроп, один із головних авторів пакту проти Комінтерну, не вернеться вже на своє дотеперішне становище німецького амбасадора в Лондоні.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ УРЯД ГЕН. ФРАНКО

В найближчих днях має ген. Франко утворити перший еспанський націоналістичний уряд. Головою уряду має стати ген. Давіля, мін. внутр. справ — ген. Мартінез Амідо, мін. публ. робіт — граф Ґуадалорес. Інші міністерства мають бути обсаджені фахівцями із дотичних ділянок.

РЕВОЛЮЦІЯ В МАДРИТІ?

Паризький щоденник „Матен“ приніс сензаційну вістку про арештування, на приказ червоних еспанського премієра Нехріна, б. прем. Лярго Кабаллера. В Мадриті вибухли великі заворушення, що із кожною хвилиною прибирають на силі та розмірах.

Теж „Ле Журналь“ повідомляє із Валенсії про революційні неспокої та упадок уряду Нехріна.

ГАІТІ І САН ДОМІНҐО

Криваві погранияні сутички

Поміж прикордонною сторожею республіки Гаіті і погр. населенням республіки Сан Домінґо прийшло до кривавих сутичок, які закінчилися жахливою масакрою громадян Сан Домінґо. Увисліді є понад тисячу осіб убитих.

НІМЕЦЬКО - ПОЛЬСЬКА ДЕКЛЯРАЦІЯ У СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Перед кількома днями оголошено польсько - німецьку деклярацію у справі німецької меншини в Польщі і польської у Німеччині.

Ці дві державі гарантують згаданим меншинам рівноправне трактування: повну пошану національних, релігійних і культурних прав та забезпечення права на всебічний розвиток, під умовиною цілковитої державної льояльности і на засаді рівної взаємности.

(Докінчення із 4-ої сторінки)

— Є теж вістки про ув'язнення був. советського посла в Литві, востаннє большев. амбасадора в Туреччині — Карського.

ФРАНЦІЯ

— По наказу французького Морського міністерства, відійде 1. грудня ц. р. на Далекий Схід 4-та дивізія кружляків, під командою контр-адмірала Годфруа. — На Дал. Сході збирають сили ще Англія, Америка і Совети. Світова преса повна все тривожніших алярмів про можливість розплутання ще на Дал. Сході — узв'язку із ніппонсько-китайською війною, — нової світової воєнної завірюхи.

— До Парижа приїхав, начебто із нагоди замкнення Світової вистави — грецький король Юрій. Надії ж ціль його поїздки загряницю цілковито політичного характеру. Короля приймав президент. Лебрен, а нараджувалися із ним мін. Дельбо (закорд. справ) та премієр Шотан.

— „Матен“ подає за „Берлінер Тагеблатт'ом, що мін. Дельбо вибирається у відвідини до Варшави, Праги, Букарешту і Београду в міс. груднї ц. р. Франц. урядові круги вияснюють, що сьогодні ще передчасно устійнювати дату цієї поїздки Дельбоса.

ЮГОСЛАВІЯ

— Знайдено тут величезну вазу (майже 1 м. заввишки і завширшки) з 5 століття перед Христом.

— В м. Нові Градач, у Хорватії, серби заборонили відбути збори селянської хорватської партії. Провідники тієї партії рішили всежтаки збори відбути. Прийшло до зудару поміж селянами і жандармами, при чому згинуло трьох селян, а кільканадцятьох було ранених.

УСМІХНИСЯ!

АНГЛІЙСЬКИЙ СТРИЖІЙ І НІМЕЦЬКИЙ ГІСТЬ

Лондонський стрижій (фризієр): „Ви вже можете відійти. Нащо чекаєте, пане“?

Німець-гість: „На колонії!“

За „Пополо ді Рома“ (Рим).

У ВІТАЛЬНІ НА КРЕМЛІ

Портієр: „Товаришу Ексцеленціє, надворі чекає генеральний штаб із Хіхону (еспанське місто, здобуте недавно ген. Франком — ред.).

Шеф (советського) генерального штабу: „Добре! Зараз післати його до Китаю!“

Портієр: „Товаришу Ексцеленціє, але надворі є також генеральний штаб із Шангаю!“

Шеф генер. штабу: „Знаменито. Зараз відослати його до Еспанії!“

За „Кверін Мешино“.

ПО НАШИХ МІСТАХ І СЕЛАХ

* Краєве Товариство „Сільський Господар“ у Львові перенесло з днем 1. XI. ц. р. свої б'юра з Ринку 10. до дому „Дністра“ вул. Руська 20. III. п.

* Дня 10. м. м. відбулося у Копичинцях Повітове „Свято Книжки“ у 100 ліття появи „Русалки Дністрової“.

* Зприводу 900-літнього ювілею проголошення Пр. Діви Марії Покровителькою й Царицею України відбулося заходом українських повітових установ Радехівщини, в неділю 4. м. м. в Радехові величаве свято в честь Пр. Діви Марії.

* З початком жовтня ц. р. посвячено й відкрито домівку чит. „Просвіта“ в Кнігинині місті.

* Дня 24. м. м. відбулося в Бережанах заходом Філії „Просвіта“ „Свято Книжки“.

* Дня 17. жовтня відбулося у Вибудові (Бережанщина) святочне закінчення хліборобського вишколу молоді.

* Дня 27. м. м. влаштовано в Гірному (Стрийщина) величаве „свято обжинок“.

* Дня 10-го жовтня ц. р. заходами чит. „Просвіта“ в Дернові (Камінеччина) відбувся вечір стрілецької пісні.

* В найближчій майбутності мають осушити около 200.000 гектарів Полісся, простір між залізничою лінією Ковель — Сарни й ріками: Стоходом, Припеттю й Стримом.

ючи зором Мару'. І дивно їй, щось він ізмигнув, збентежився.

Мару' Бойкиня. Зроду недовірчива, обережна і любить у дечому впевнитися. То ж вона трохи хитрує.

Тихцем, довірено заявляє вона охоту перейти в їх містечко. О, навіть сьогодні. Тут їй не по-душі, зовсім ні. Ці ось усе про таке далеке оповідають. Якась Україна. Жити трудно, а вони вигадують Бог зна що. Не знать, як буде в тій Україні.

І тихцем, про себе ликує Мару': зловився! Тепер їй треба зручно повести розмову далі... — Так, саме так! Про теперішне не дбають, про людей зовсім не турбуються. А у вас як? О, ви це добре ставите.

Мару' слухає захоплених слів того й усе так же довірено впевняє його — то я з вами.

А він говорить зловтішно: — Тих двох, знаєте, з сусіднього села, що то недавно сутичка була — ми спрятали.

Мару' тисне рукою серце — тих двох!... Максима і Юрка молодих, хороших хлопців... вони спрятали?! Боже!... — І бійка минулого тижня теж ваша заслуга?...

— А вже ж наша! — світить очима з гордістю той. — У нас же штаб.

Жидів та їх наймитів — насилу здавлює призирливе докінчення Мару'. І все потакує, все заявляється пристати до них.

— То ви в нас головна будете. Дамо вам дівчат — сила! Мало в нас ще таких на все готових. Але роблять куди більше за ваших.

Мару' на хвилину примикає очі й перед нею недавній момент. Коли прохали її дівчат тутешніх гуртувати. Відмагалася спочатку: нова вона, невправна до такого діла. Але сказали: Мару' — треба! Ти ж своя дівчина, ти це зробиш, Мару'. А, так уже є — що усюди пішла б Мару', усе зробила б за слова: своя дівчина. І не думає Мару', що в цих двох словах можуть бути різні значення. Бере їх завжди в найкращому, втілює в них щось неймовірно прекрасне. І потім — Мару' знає, що це: треба.

Вдались їй початки нової праці. Тихий спочатку голос на перших уже сходинах поголоснішав, посмілішав. Слова стали різкі, рішучі. Як у Ле', коли промовляв — переконував. Бо — треба, щоб гуртувались усі, одностайне постояли проти всіляких ворожих нації затій. Свої дівчата і свої хлопці... Але... тут сидить комуніст. — Так, як же товаришу? (ох, товаришу!).

Той ще говорить, розповідає, а далі діловито наче б умову завершив: — То ти вже наша, товаришко.

— Так, наша... Своя дівчина — сміється голосно Мару'. О, я вже давно своя дівчина.

(д. буде).

Нам пишуть

ІЗ ЗОЛОЧІВЩИНИ

1. ЛИСТОПАД У БОРТКОВІ

Цього року вперше відсвятковано в Борткові свято 1. листопада.

Година 7.30 — заля битком набита, майже сама молодь (около 90 осіб). На стіні Тризуб, під ним дата 1. XI. 1918. — 1. XI. 1937., та вдолині портрет от. Д. Вітовського, це все обведене зеленню та по боках два жовто-блакитні прапори спущені згори вдолину.

На програму свята зложились реферати та в'язанка стрілецьких пісень. Свято започаткував голова читальні П. Бекар, що у своїм вступнім слові пояснив ціль свята, та візвав всіх присутніх вшанувати пам'ять Поляглих двохвилинною мовчанкою. Зчерги хор відспівав „Ми йдем вперід“, по тім С. Шульган відчитав реферат, насвітлюючи значення свята та чому ми повинні святкувати 1. листопад. Дальше хор відспівав „Ой та зажурились“, потім І. Бекар виголосив реферат про перебіг Визвольних Змагань. Після продукції хору „Коли Ви вмірали“ та по деклямації, що її виголосив Ю. Старосельський „Пісня Безсмертним“ закінчено свято національним гимном. Свято зробило велике враження на присутніх, бо в Борткові ще взагалі подібних свят не святковано.

Присутні на святі гості зложили даток на українських Інвалідів 5.65 зл., що їх відіслано через Філію „Просвіти“ в Золочеві до УКТОДІ.

Шульган Степан.

ІЗ БУЧАЧЧИНИ

ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Старанням Філії „Просвіти“, при співучасті „Союзу Українок“ в Бучачі, відбулося дня 10. жовтня ц. р. в залі „Міщанського Брацтва“ Святочна Академія в честь нашого „пробудителя й духового вождя національного відродження“ — Лесі Українки.

Програму Свята, в яку входили: хорові й сольові продукції виконувані при фортепіяновім супроводі, реферат, деклямації, „живий образ“ й інсценізація поеми Л. Українки „Грішниця“ — вивели виключно самі жіночі сили.

Хорами дириґувала п. Согар-Воронкова, а фортепіяновий супровід спочивав у вмілих руках п. проф. С. Ілевич.

За вміле підібрання програми, бездоганне її виконання й гарне прибрання сцени — належиться паням-аранжерам цього Свята повне признання.

Свято це, направду робило дуже симпатичне враження, тільки одно прикре: на залі було більше гостей із дооколишніх сіл, ніж самих таки місцевих міщан, яких чомусь більше цікавить „люна парк“, чи якісь циркові штучки, ніж своя рідна імпреза. Це прикре й тому, що подібні імпрези не дуже то часто в Бучачі відбуваються. ДАН.

„ВІДПРАВА“ Ф. Н. Є. В ЖОВКВІ

Попереджена двотижневою „ударною кампанією“ в терені мала відбутись дня 7. XI. ц. р. о год. 10-ій рано нарада Ф. Н. Є. в Жовкві. На нараду приїхав „вождь“ із своїми „адютантами“. Незважаючи на велику пропаґанду, на нараду зійшлося тільки... около 10 паліївців. Багато молоді і старших селян, що хотіли почути „вождя“, інж. Мельникович, що стояв на дверях, не впускав до залі. Тоді молодь — члени Т-ва „Стріла“ ввійшли до своєї домівки, що була в сусідній кімнаті. До них звернувся інж. Мельникович, мовляв не перешкоджуйте нам, бо ми вам не перешкоджуємо. З гурту зібраних впало тоді якесь слово, що до тієї міри поділало на прибувшого Палієва, що він, не вважаючи на свій „маєстат вождівства“ та на заввагу Мельниковича не виходити, бо треба розпочати нараду — ганебно втік, лишаючи навіть в поспіху свою торбу. Згодом виявилось, що Паліїв, городами поза стодоли хильцем накивав п'ятами фронтом до Крехова. В міжчасі мґр. Заваду, пропаґатора Ф. Н. Є., що ввійшов, як нечлен до домівки „Стріли“, не подаючи чого хоче, викинули й на коридорі почастували гнилими яйцями. В ролі „страдателя“ за „націнальну єдність“ став він виправдуватися. Тоді з'ясовано йому все те, що він поповняв ще як студент, як здеморалізував цілу українську бурсу й тепер хоче деморалізувати українську молодь. Накінець дали йому ще раз гідну відправу, а між тими були й ті селяни, що їх паліївці привели на нараду як своїх майбутніх сопартійців. По якомусь часі з'явився ще один пан маґістер, „фронтовик“, людина яку повикидали із усіх товариств та яка волочиться по улицях Жовкви в товаристві польок і жидівок. Його теж почастували як слід. Тимчасом ті, що зібралися на нараду, не дочекавшись „вождя“, який запевнив інж. Мельничука, що „сейчас“ вернеться — розійшлись.

Злобні кажуть, що Обласна Колеґія Ф. Н. Є. має потягнути „вождя“ до організаційної відповідальности за те, що „зійшов фронтом“ із становища.

Очевидець.

Робітниче питання в світлі двох енциклік

(Продовження)

Користі з католицьких робітничих товариств такі, що вони причиняться до покращання матеріяльного положення робітництва, а також і цілої суспільности, вони також будуть поладнувати евентуальні непорозуміння між працедавцями і робітниками та притягнуть до себе тих робітників, які належать, хоч самі католики, до товариств робітничих некатолицьких.

В закінченню енцикліки папа Лев XIII. подає ще короткий зміст цілої енцикліки та закликає всіх до виконання того, що до кождого належить.

Такий зміст енцикліки „Рерум Новарум“.

Враження, яке вона викликала в тодішніх католицьких кругах було величезне. Кардинал Маннінґ в тому самому році, в якому появилася енцикліка, сказав про неї так: „Ніхто досі серед христіян не забрав голосу в обороні працюючої та терплячої частини народу, з таким глибоким та живим співчуттям та з такою силою, як Лев XIII“.

Тому зовсім слушно енцикліка „Рерум Новарум“ носить назву однієї з основ, на якій спираються католицькі суспільні науки.

В сорок літ по проголошенню енцикліки „Рерум Новарум“ появляється нова енцикліка суспільного характеру. Видає її папа Пій XI., в тій цілі, щоб з однієї сторони вшанувати сорокову річницю появи енцикліки „Рерум Новарум“ та щоб, що є ще важніше, вияснити сумніви, які з часом повстали в з'ясовуванню деяких уступів вище згаданої енцикліки Льва XIII та щоб з'ясувати ті зміни суспільно-господарчі, які наступили від часів Льва XIII і подати нові способи заради перед новою небезпекою. Тому саме папа Пій XI. видав в 1931. р. енцикліку, що починалася від слів „Квадраґесімо Анно“ (В сорокліття).

Енцикліка Папи Льва XIII-ого мала великий успіх: Відтепер Церква через папів та єпископів постійно проголошує та з'ясовує суспільні та господарські засади енцикліки „Рерум Новарум“. Численні католицькі вчені займаються науками суспільно-економічними. Повстає окрема католицька наука про суспільне питання. Для поширення знання тієї науки, повстають спеціяльні курси. Наука Льва XIII. ввійшла також і в некатолицькі круги, а також до життя державного, та політичного напр. у трактаті версайському. Церква приноровлювала свою науку також і в практиці. Церква дбала про піднесення правдивої освіти та про те, щоб направду помогати матеріяльно робітникам. Також священики закладали кооперативи та товариства взаємної помочі.

Під впливом енцикліки Льва XIII. державна влада займається обороною робітничої верстви. Повстають нові права, яких ціль була — охорона робітника. В деяких випадках до створення таких прав причинилися у великій мірі католицькі священики.

Також Папа Лев XIII. вказав на те, що мають робити робітники, та працедавці. Передовсім поручає творення робітничих товариств. Цим положив кінець нарікванням тих, які нерадо дивилися на робітничі товариства, самих же робітників заохотив до творення товариств, а передовсім професійних союзів. При творенню робітничих товариств помагали також і священики, та численні інші католицькі діячі. Залежно від умовин даної країни робітничі товариства прибирали різні форми. В одних країнах одна організація брала на себе всі завдання, отже оборону професійних інтересів, завдання релігійно-освітні, та взаємну поміч, в других для поодиноких завдань основувалися окремі організації. Робітничі Організації розвинулися так, що вони є нині всилі боронити інтересів робітника не тільки в краю, але також і на міжнародному терені.

Під впливом енцикліки Льва XIII. почали основуватися й інші товариства як напр. товариства рільників. Тільки товариства працедавців є ще слабі, та нечисленні, та і це з часом поправиться.

Всі ті добродійства енцикліки Льва XIII. свідчать про те, що та наука, яка в ній міститься, має змогу у великій мірі причинитися до усунення суспільних недомагань. Одначе в часі тих сорок літ, які минули від хвилини видання тієї енцикліки, повстали деякі сумніви. І тому Папа Пій XI забирає голос, щоби вияснити ті сумніви, та щоби пристосувати науку Льва XIII. до нових потреб, та обставин, умовин. Пригадує при тім те, що вже також Папа Лев XIII зазначив, а саме, що Церква має право й обов'язок видавати осуди також про господарське й економічне життя. Бо всяка людська діяльність, отже також й економічна, підлягає моральному праву. А Церква саме того права береже.

Енцикліка Пія XI-ого займається передовсім правом власности. Вже папа Лев XIII оборонював приватну власність перед атаками соціялізму. Деякі люди одначе роблять неслушні закиди Папі та Церкві, кажучи, що Церква та папа завжди, і то в давнину, й сьогодні, стоїть по стороні багачів-буржуазії, та проти пролетаріяту. Натомісць серед католиків зродилися спори і непорозуміння на тому тлі, як властиво належить розуміти науку Льва XIII. Виринає отже потреба оборони науки Льва XIII., (яка є наукою Церкви), та її з'ясувати.

Отже Церква завжди вчила і вчить, що **право власности має подвійний характер: одиничний та суспільний.** Це значить, що при уживанню власности треба мати на увазі не тільки власну користь, але також і добро загалу. **„Отже людина не є необмеженим паном своєї власности.** Вона має також певні обов'язки супроти суспільности. На випадок потреби державна влада повинна докладно определити ті обов'язки. Одначе при тому держава мусить респектувати Боже право, і „не може нищити приватної власности, бо джерелом того права є природа, а не людська воля. Держава може тільки обмежити уживання того права й достосувати його до вимог добра загалу“.

(д. б.) **О. К.**

Господарські новини

Нова станиця

Від листопада розпочала діяльність нова українська станиця під фірмою „Транспорт“. Це перша цього роду фірма в Станиславові, що займається перевозово-спедиційними роботами.

Важко конкурувати з українцями

Делеґати познанського ремесла у своюму звідомленні з поїздки по „Всходніх Кресах“, де їздили приглянутись можливостям ремісничої експансії познанців на схід, ствердивши прихильність польського громадянства до колоністів, витягають рожеві висновки щодо „спольщеня“ кресових міст, а далі пишуть таке: „Багато гірше є в українських осередках. Бо українці вже приборкали жидівський елемент, але водночас так розбудувались під господарським оглядом, що конкуренція з ними буде важка“.

Жидівська нахабність

Дня 5. ц. м. за жовківською рогачкою у Львові хлопець з української кооперативи „Кома“ роздавав рекламові летючки. Це не подобалося жидам і вони у своїй нахабності побили хлопця, а летючки понищили.

Замкнули „Рай. Молочарню“

Дня 2. ц. м. на припоручення пов. старости в Луцьку, поліція опечатала Районову Молочарню в Княгинінку на Волині.

Згадана молочарня виробляла денно 200—250 кг. масла, об'єднувала 1.200 селян-продуцентів, за 9 місяців достава молока виносила 955.849 л., за яке виплачено селянам 90.865 зл.

На Лемківщині забороняють основувати кружки „С. Г.“

Коли в цьому році багато сіл на Лемківщині рішили оснувати в себе Кружки „Сільського Господаря“ — то нікому й на думку не приходило, що може прийти будьяка заборона. Та вийшло інакше. Староство в Новім Санчі не дозволило досі оснувати ні одного Кружка „С. Г.“ та заявило, що до оснування Кружків взагалі не допустить. Так і сталось. Три зголошені Кружки в селах Лосє, Ростока В. і Злоцьке — одержали відмовну відповідь. Коли внесено відклик до воєвідства, то краківський воєвода прислав письмо, яким забороняє оснувати товариства з огляду на можливість загрози безпеки, спокою і публичного порядку.

З українського життя

Перший Листопад у Вильні

Українське студентство у Вильні обходило в понеділок, 1. ц. м. Річницю 1. Листопаду панахидою за Поляглих, яку відправив в український мові о. протоєрей Громадський, в православній церкві св. Миколая. Опісля в святочно прибраній домівці „Кружка Українських Студентів“ відбулися святочні сходини. На програму сходин зложилися: реферат Волод. Гуцуляка: „Перший Листопад“, виступи хору „Ой у лузі“, „Бурлака“, „Видиш брате мій“ — та рецитація поезії Б. Кравцева: „Кривавим листом котить падолист“. — Відспіванням національного гимну закінчено сходини.

Бадьорости та великої поваги Святу надавала стійка членів К! Крути, перед портретом Отамана Дм. Вітовського. (в. г.).

1. листопад в Раві Руській

В неділю дня 31. жовтня вечером відправлено поминальне Богослуження за Поляглих. В понеділок дня 1. листопада відправлено врочисту Службу Божу в наміренні українського народу. Опісля того ж дня ввечорі відбулася Святочна Академія, в програму якої ввійшли реферат, хорові продукції і деклямації. Відспіванням національного гимну закінчено це свято.

В Перемишлянах

Як що року, так і цього громадянство Перемишлян святкувало врочисто свято 1. листопада. В неділю 31. жовтня відправлено співану Службу Божу. Богослужения закінчено панахидою по Поляглих. О год. 2. по полудні відбулося свято стрілецької пісні. В програму ввійшли гарно підібрані й виконані пісні та продумана й настроєва промова. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Арештували священика

Дня 30. жовтня арештували з доручення слід. судді в Сяноці о. дек. М. Мілянича під замітом, що будьто би він як катехит в школі в Мочарах коло Устрик намовляв шкільну дітвору ушкодити в школі портрет одного з польських державних мужів. Такі зізнання мали зложити діти, яких переслухувала учителька полька. Після того прибула поліція і під ескортою відвезла дітвору до Устрик на переслухання.

Листопадове Свято на Замарстинові

В неділю 31. Х. відсвяткував Замарстинів Річницю 1. Листопаду. Вечером в 17-год. місцевий парох о. М. Харина відправив у каплиці панахиду. Потім усі приявні удалися до своєї читальні, де відбулася невеличка, але святочна Академія. Вступне слово виголосив п. Святослав Мотало. З черги хор дітей місцевої Захоронки під проводом своєї провідниці п. Неділки Олени відспівав дві дитячі пісоньки. Малий Левцьо Матвіїв виголосив з чуттям декламацію „Барикади“. Опісля відчитала п. Марта Доскочинська свій гарно опрацьований реферат, підчеркуючи в ньому моменти важливої історичної Події.

Дитячим хором і національним гимном закінчено Свято. Характеристичне, що приявні не оплескували поод. точок Академії. Дали тим доказ, що потраплять гідно вшанувати Святочну Хвилину не розбиваючи оплесками настрою.

Арештування

Дня 5. листопада поліція арештувала в Коломиї Войткова Богдана, Омеляна та Степана Гошовських, Степанію Кадоб'янську, Осипа Сливинського, Богдана Тичинського та Ярослава Жидчина. По переслуханні 7. XI. випущено частину арештованих. У слідчій в'язниці залишились Богдан Войтків, Степан Гошовський і Богдан Тичинський.

Відкриття християнського інтернату для української студіюючої молоді у Львові

В неділю дня 7. XI. ц. р. відбулося святочне відкриття інтернату для української студіюючої молоді. Інтернат міститься в давнішому Академічному Домі при вул. Супінського 21. Відкриття цього інтернату розпочалось Службою Божою, що її відправив Преосвященний Никита в асисті о. пралата Куницького і о. д-ра Гринька, в церкві о.о. Редемтористів при вул. Зиблікевича. Опісля в гарно прибраній авлі інтернату відбулася Академія.

Масові арештування в Жовківщині

Минулого тижня поліція арештувала в Скваряві Новій 12 молодих, свідомих людей, в Мацошині 4-ох, в Замочку 4-ох, на Пилах 4-ох. З арештованих 10-ох відвезли до Львова.

Дня 9. ц. м. о год. 6. рано перевела поліція ревізію й арештувала Володимира Рудника з Жовкви.

Дня 4. ц. м. поліція арештувала в Жовкві Маївського Дмитра, Гададу Василя — урядовців П. С. К. та Мостенця Івана, кольпортера „Голосу“. В часі ревізій, які переведено в них і в Маївського Мирона нічого не знайдено. Причина арештування невідома.

З Берестечка

В Берестечку арештовано 6 молодих українців, а саме: Олексу Багнюка, Панаса Надашкевича, Івана Пилиповича, Афонія Черняховського, Івана Гладуна та Василя Боржинського. По переслуханні в Горохові по трьох днях випустили Гладуна, Боржинського й Пилиповича, інших відвезли до в'язниці в Луцьку.

Як завжди, так і в цьому році відправлялись панахиди на українських вояцьких могилах. Проте ж в цьому році горохівський староста у зв'язку з панахидою покарав Василя Боржинського карою 100 зл. Коли ж Боржинський подав справу до суду в Луцьку, цей засудив його на рік в'язниці.

Дня 25. Х. ц. р. поліція перевела ревізію в домі Івана Пилиповича. У висліді не знайшли нічого.

Відновлення двох українських насописів

Львівське Ґродське Староство своїм рішенням з дня 3. вересня 1937. Ч. Поль. Б 5/І — 112/37 викреслило з реєстру й заборонило дальшого видавання двох українських журналів, що виходили у Львові, а саме журнал для дітвори „Малі Друзі“, і журнал молодих „Дорога“. Довідуємося, що внаслідок внесеного спротиву до Воєвідського Уряду розпорядок цей на днях знесено й дозволено на відновлення обох журналів. Появляться отже вони щойно в листопаді по двомісячній перерві.

Припинення в діяльності читальні „Просвіта“

Сокальське староство припинило в діяльності чит. „Просвіти“ в Стенятині. У мотивах сказано, що товариство своєю діяльністю переступило статутові межі, а саме: що 12. IX. 1937 в залі чит. уладжено руханкові вправи на військовий зразок.

Арештування

Дня 29. жовтня ц. р. поліція арештувала Миколу Ужелу з Церківної та відставила до арешту в Болехові. В часі ревізії знайшли в нього пісню про Біласа й Данилишина.

ЯК ВОНИ ЦЕ БАЧАТЬ...

„17. жовтня 1937. пройшла вулицями Ужгороду багатотисячна маніфестація Просвітянського Здвигу Закарпаття. Несено 128 жовто-блакитних прапорів, 921 таблиць, 10 великих транспарентів, грало 20 орхестр. Ворожі українству круги зустріли маніфестацію з піною на устах“. (З преси).

Московський еміґрант: Ах тиж... пішли на марно „Дні руской культури“!...
Мадяр: І наша культура їх не добила!..
Чех: Сакра, уж се зачіна!..
Жид: Панове, не тратьте сили..., а що ж буде зо мною?

Убили

Дня 31. жовтня ц. р. вечером у Вибудові стояли на містку Прокіп Ковалик, Василь Мельник і Петро Фурда. Знечев'я вчули вони оклик „стуй“, впав стріл і поцілений кулею Прокіп Ковалик упав та по хвилині підвівся і доволікся до стіжка зо збіжжям і знову впав. За ним прибігли два постерункові Маркович і Вільховий з поліц. станиці в Конюхах. Перевезений до шпиталю тяжко ранений Прокіп Ковалик, помер 1. листопада. Умираючи зізнав, що постріляв його постер. Вільховий, з якої причини не знає. Прокуратура веде слідство в тій справі.

Арештування

Узв'язку з нападом на дім жидівського купця в Мечищові, (Бережанщина) підчас якого один з жидів постріляний помер в шпиталі, поліція арештувала Василя Лужного, Михайла Чорного, Івана Свища, Василя Танчука, Василя Крижановського й Петра Пигічина.

О. Яценків вийшов з в'язниці

Свойого часу багато шуму наробила справа о. Яценкова гр.-кат. пароха на Клепарові, якого арештували узв'язку з убивством постерункового Маньковського. Хоча справа не була ще ясна польська преса не занедбала нічого, щоб під соковитими заголовками представити о. Яценкова як убивника та оплюгавлювати ввесь священичий український стан. Тимчасом виявилося, що о. Яценків невинний і його по кількох тижнях сидження у в'язниці, звільнено.

Українське пресове б'юро

У вересні ц. р. повстало в Ню-Йорку українське пресове б'юро під назвою „Українська Пресова Служба“. В комунікаті його сказано, що Б'юро стоятиме на незалежницькому ґрунті та оборонятиме культурно-національні та політичні інтереси всіх українських земель та всіх українців у світі.

Проти москвофільських затій

Відомо, що кацапських мамутів, найбільш у нас заховалось на Лемківщині. Так напр. в с. Нова Весь (під Новим Санчем) москвофілам удалось збаламутити частину селян та перетягнути їх на православ'є. Недавно один з тих збаламучених поставив у себе на полі хреста та запросив православного священика на посвячення. Одначе православний батюшка мусів відїхати з нічим, бо зійшлися селяни грек. кат. обряду й до посвячення не допустили.

Арештування

В селі Вербові (Бережанщина) дня 1. ц. м. арештували з невідомих причини Петра Костева й Дмитра Семчишина.

Дня 31. м. м. поліція перевела ревізію у Ярослава Дякона й Миколи Филиповського з Дев'ятник, опісля арештувала їх та відставила до Бібрки. При ревізії нічого не знайдено. Яка причина арештування невідомо.

ЗАЯВА.

Стверджую, що я не давав ніякого інтервю, поміщеного в ч. 35. час. „Змаг“, з дати 11. Х. 1937., якого напрямні є противні напрямним моїм і мойого товариства...

Львів, дня 10. XI. 1937.

Матвійчук Микола.

В Листопаді — місяці українських інвалідів зберіть жертви від знайомих та вишліть їх на адресу: УКТОДІ, Львів, Потоцького 48.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Вп. Макух Семен, Під. Довг виносить 2 зл. Часопис здержуємо.

Вп. Почтаренко Зин., Річ. Гроші одержали. Часопис шлемо.

Вп. Оришкевич Остап, Ол. Довжні 80 гр.

Вп. Клуб Василь, Пил. Часописи призначені до кольпортажі. Довг виносить 7.20 зл.

Вп. Ковбасник Богдан, Вол. Часопис висилаємо. Прислані гроші зачислено другому передплатникові з таким же прізвищем.

Вп. Цебровський Гриць, Ром. Заплачено до 15. січня 1938 р. Адреску справлено.

Вп. Оконь Мих. Кол. Гроші одержали. Часопис висилаємо ввесь час від 7. вересня ц. р.

Хв. Чит. „Просвіти“, Плуг. Заплачено до кінця лютого 1938. р.

Вп. Гірний Ілля, Дідил. Заплачено до кінця липня 1938. р.

Вп. Реґей Василь, Вар. Заплачено до кінця листопада ц. р.

Вп. Лень Степан, Бір. Листівку передали до Адм. „Дороги“. Річна передплата „Голосу і „Напередодні“ виносить по 5.50 зл.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ГОЛОСУ“ ЗЛОЖИЛИ:

На добродійні цілі:

Українське Студентство м. Варшави 18 зл., Піліківна Асоптина, Чортків 2 зл., Наклович Олесь, Чортків 2 зл., Громадяни Чортківщини на руки п. Наклoвича Олеся 15.50 зл., Збірка на Академії в Уричі 3.23 зл., Збірка з нагоди 1. листопада в Раві Руській 14.50 зл. — Окремо зложили: Збірка на весіллі Анни Кубри в Сулимові 2.70 зл. Суровий Алексaндер Гамарня 1 зл., Збірка 1. листопада в Тартакові 3.20 зл.

На Українських Інвалідів:

Лани 2.10 зл., Язениця Руська 1.63 зл., Збірка на 1. листопада в Тартакові 23.10 зл., Збірка в церкві на 1. листопада в Розворянах 13.66 зл., Т-во ім. Петра Могили в Жовкві 21.52 зл., Укр. Студ. Громада в Варшаві 20 зл., Громадяни Мразниці 9 зл., Івасиків Остап, Сколе 1 зл., З нагоди 1. листопада Бірки Великі 4.20 зл.

На Допомогу Студентству:

Інж. Ч. М., Львів 1 зл., Лунь Маріян, Львів 0.50 зл.

НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ

зложила Вп. пані Анна Антонишинова з Маскаукввеслянд в Австралії 1 фунт штерлінґів.

Громадяни села Тартакова зібрали в день 1. листопада 3.20 зл. на добродійні цілі.

КОНКУРС

На трьох управителів склепів книгарняно - паперово - галантерійних на провінції і у Львові.

Вимагання: укінчення торговельної школи, знайомство книговодства і кавція 3.000. зл. — 1.000 до 1.500 готівкою, а 1.500 кавційними векслями.

Платня від 80. зл. місячно.

Першенство мають рутиновані сили.

Зголошення з рекомендаціями і коротким описом життя слати на адресу: **Видавництво Українська Культура, Львів, Домініканська 11. II. пов., ч. телеф. 11-81.** до дня 25. листопада 1937.

На відповідь залучити значок.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колеґія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові, Чарнецького 26.